

Oceny roku 2024

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- Trzy piąte badanych (60%) oceniło, że rok 2024 – najogólniej rzecz biorąc – był dla nich osobiście dobry. Nieznacznie więcej respondentów (62%) generalnie pozytywnie odbiera go również w odniesieniu do własnej rodziny. Za zły dla siebie uważa mijający rok 12% badanych, co dziesiąty (10%) ocenia go negatywnie w odniesieniu do losów swojej rodziny.
- Blisko trzy piąte (59%) pracujących zarobkowo uznało upływający rok za dobry dla ich zakładów pracy. Negatywnych ocen jest w tym wymiarze 11%.
- Co trzeci (33%) badany uważa mijający rok za dobry dla Polski. Tyle samo twierdzi, że był on dla naszego kraju „ani dobry, ani zły”, a 28% ocenia go negatywnie.
- Większość badanych (57%) uważa, że rok 2024 – najogólniej rzecz biorąc – był dla świata zły. Pozytywne oceny w wymiarze globalnym wystawiło mu jedynie 11% respondentów.

SPIS TREŚCI

Wymiar osobisty i rodzinny	1
Zakłady pracy.....	5
Polska	7
Świat.....	11

Od roku 1984 regularnie prosimy ankietowanych o ocenę mijającego roku dla naszego kraju. Od roku 1986 dołączyliśmy pytania o wymiar osobisty i rodzinny, a także o to, jaki był wpływający rok w odniesieniu do zakładów pracy respondentów oraz – ogólnie – do całego świata. Tegoroczne badanie zostało zakończone w pierwszej połowie grudnia¹.

WYMIAR OSOBISTY I RODZINNY

Tak jak w latach poprzednich ankietowani nieco gorzej ocenili mijający rok w odniesieniu do siebie osobiście niż do swojej rodziny. Trzy piąte badanych (60,1%) stwierdziło, że rok 2024 – najogólniej rzecz biorąc – był dla nich osobiście dobry. Nieznacznie więcej respondentów (61,5%) generalnie pozytywnie odbiera go również w odniesieniu do własnej rodziny. Warto jednak dodać, iż zaledwie 7,5% ankietowanych uznało rok 2024 za bardzo dobry dla siebie, a w ocenie tylko 6,1% pytanych był on bardzo dobry dla ich rodzin. Mimo iż odsetki ocen bardzo dobrych utrzymują się na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego, to łączne odsetki ocen pozytywnych zmniejszyły się (o 4,7 punktu procentowego w odniesieniu do samego respondenta i o 2,4 punktu w przypadku jego rodziny). Od roku 2023 w obu wymiarach ocen mijającego roku przybyło natomiast wskazań na „ani dobry, ani zły” (o 3,5 punktu procentowego w odniesieniu do samego respondenta i o 2,7 punktu procentowego w odniesieniu do jego rodziny). Nieznacznie więcej jest też ocen negatywnych (o 1,2 punktu procentowego w odniesieniu do respondenta i 0,1 punktu procentowego w odniesieniu do jego rodziny). Tak jak w latach poprzednich ankietowani nieznacznie częściej oceniali mijający rok krytycznie w odniesieniu do siebie niż do swojej rodziny (odpowiednio 12,1% i 9,6% ocen negatywnych), natomiast nieznacznie częściej twierdzili, że był on „ani dobry, ani zły” dla ich rodzin niż dla nich samych (odpowiednio 28,5% i 27,2%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (416) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

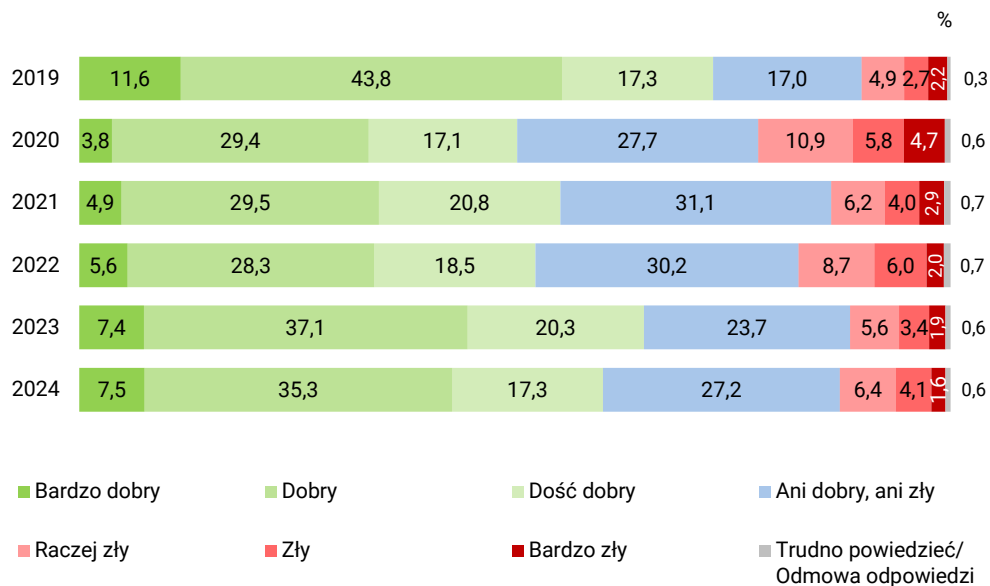
- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 28 listopada do 8 grudnia 2024 roku na próbie liczącej 915 osób (w tym: 56,6% metodą CAPI, 26,9% – CATI i 16,5% – CAWI).

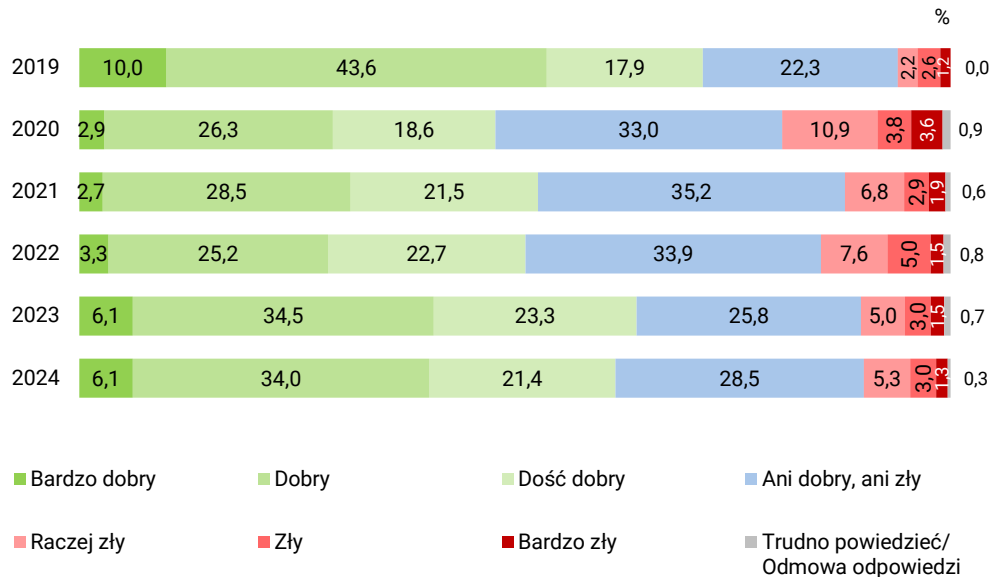
CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, [...] rok

dla Pana(i) osobiście?

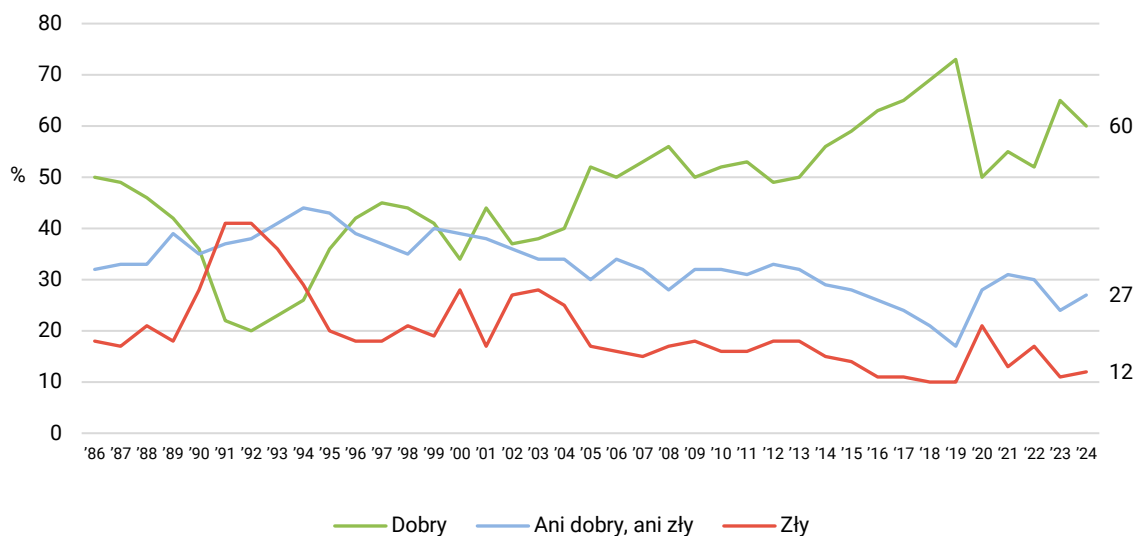
dla Pana(i) rodziny?

Oceny roku 2024, zarówno w przypadku wymiaru osobistego, jak i w odniesieniu do rodzin są gorsze niż roku 2023. W dłuższej perspektywie warto jednak zauważyć, iż generalnie od 2005 do 2024 roku nieustająco dominowały grupy respondentów oceniających, że mijający rok był dla nich i ich rodzin dobry. Ten okres względnej prosperity Polaków i ich rodzin zbiega się z przynależnością Polski do Unii Europejskiej.

CBOS

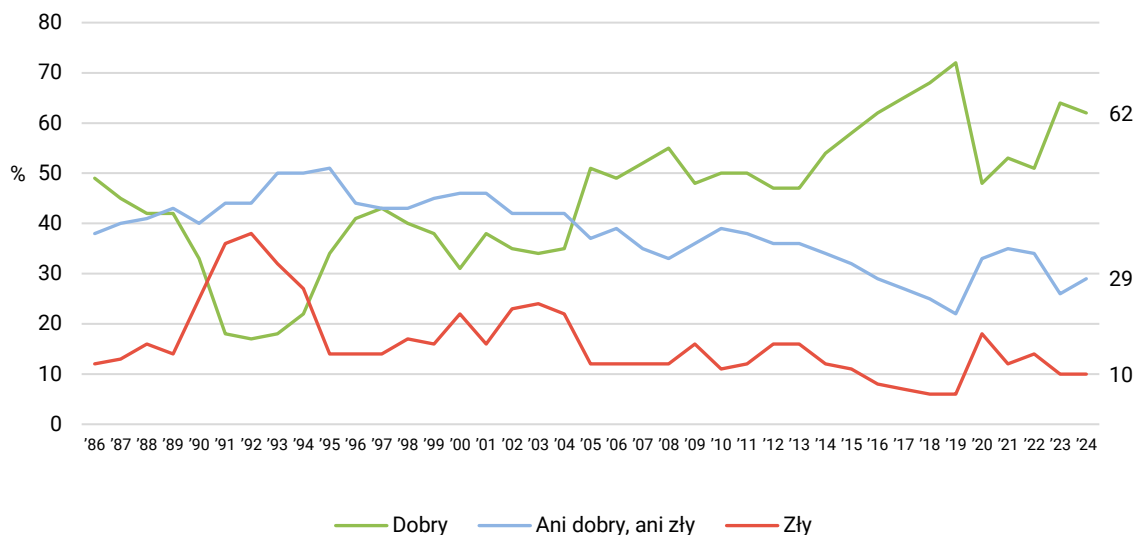
RYS. 2. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, mijający rok* dla Pana(i) osobiście?

* Badani oceniali mijający rok według 7-stopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. „Dobry” – suma odpowiedzi od 1 do 3; „Zły” – suma odpowiedzi od 5 do 7. Pominęto „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi. Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń.

CBOS

RYS. 3. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, mijający rok* dla Pana(i) rodziny?

* Badani oceniali mijający rok według 7-stopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. „Dobry” – suma odpowiedzi od 1 do 3; „Zły” – suma odpowiedzi od 5 do 7. Pominęto „Trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi. Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń.

Wielozmiennowe analizy statystyczne pokazują, że – tak jak w poprzednich latach² – oceny mijającego roku w wymiarze osobistym i rodzinnym różnicuje przede wszystkim postrzeganie przez badanych warunków materialnych własnych gospodarstw domowych. Co dość oczywiste, im większe zadowolenie z własnej sytuacji materialnej, tym więcej ocen pozytywnych, a mniej negatywnych – i odwrotnie: im gorsze oceny własnych warunków materialnych, tym więcej deklaracji, iż rok 2024 – najogólniej rzecz biorąc – dla samych respondentów oraz dla ich rodzin był zły. W szczególności zdecydowana większość badanych dobrze oceniających materialne warunki swojego gospodarstwa domowego uważa rok 2024 za dobry dla siebie i dla swojej rodziny (odpowiednio 75% i 77%), natomiast wśród pozostałych badanych oceniający go pozytywnie są w mniejszości, a wśród źle oceniających warunki materialne swoich gospodarstw domowych mijający rok najczęściej uznawany jest za zły zarówno dla samych respondentów, jak i ich rodzin (odpowiednio 50% i 46%). Istotną rolę odgrywają także deklarowane dochody *per capita* w gospodarstwach domowych, a najwięcej pozytywnych ocen mijającego roku w wymiarze osobistym i rodzinnym notujemy wśród badanych, którzy deklarują dochody na poziomie co najmniej 6000 tys. zł miesięcznie na jedną osobę w gospodarstwie domowym (odpowiednio 80% i 84%).

Spośród zmiennych demograficznych oceny roku 2024 w wymiarze osobistym i rodzinnym najbardziej różnicuje wiek badanych, a najlepiej oceniają go badani w wieku od 35 do 44 lat (odpowiednio 71% i 73% ocen pozytywnych), natomiast najmniej ocen pozytywnych (po 51%) notujemy wśród osób w wieku 65+. W wymiarze osobistym znaczenie ma także miejsce zamieszkania respondentów – najlepiej mijający rok oceniają ankietowani z miast do 19 999 mieszkańców (70% ocen pozytywnych i 10% negatywnych), a najgorzej – mieszkańcy co najmniej półmilionowych metropolii (56% ocen pozytywnych i 21% negatywnych). Dla oceny roku w tych obu wymiarach znaczenie ma także wykształcenie badanych, a osoby z wykształceniem średnim i wyższym znacznie częściej niż słabiej wykształceni twierdzą, że mijający rok był dobry zarówno dla nich, jak i dla ich rodzin (zob. tabele aneksowe 1 i 2).

Warto też zaznaczyć, iż w porównaniu z rokiem 2023³ największe pogorszenie ocen mijającego roku w odniesieniu do losów własnych i swojej rodziny odnotowaliśmy wśród respondentów najmłodszych (w wieku 18–24 lata) i najstarszych (w wieku 65+).

² Zob. komunikat CBOS „Oceny roku 2023”, grudzień 2023 (oprac. B. Badora).

³ Zob. przypis 2.

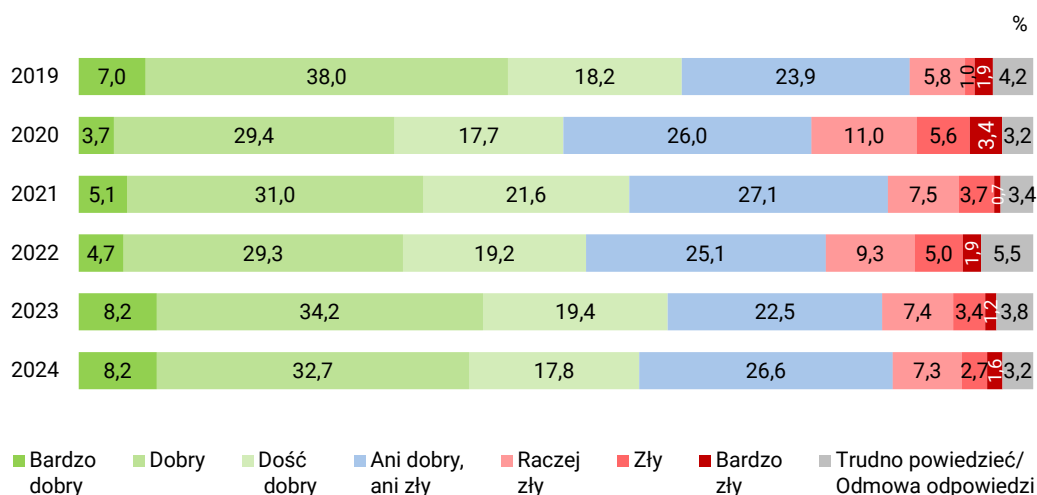
ZAKŁADY PRACY

Respondenci pracujący zarobkowo choćby w niepełnym wymiarze godzin oceniali także, jaki był upływający rok dla ich zakładów pracy. Blisko trzy piąte pytanym (58,7%) uznało go w tym wymiarze za – najogólniej rzecz biorąc – dobry. Ocen pozytywnych jest obecnie nieco mniej niż przed rokiem (spadek o 3,1 punktu procentowego), ale bardzo dobrych tyle samo co poprzednio (8,2%), zmniejszył się odsetek ocen umiarkowanie pozytywnych (dobrych i dość dobrych). Więcej niż przed rokiem jest natomiast pracujących zarobkowo, którzy oceniają, że rok 2024 był dla ich zakładów pracy „ani dobry, ani zły” (wzrost z 22,5% do 26,6%, czyli o 4,1 punktu procentowego). Na ubiegłorocznym poziomie kształtuje się natomiast odsetek badanych uważających mijający rok za zły dla swoich zakładów pracy (spadek z 12,0% do 11,6%, czyli o 0,4 punktu procentowego).

CBOS

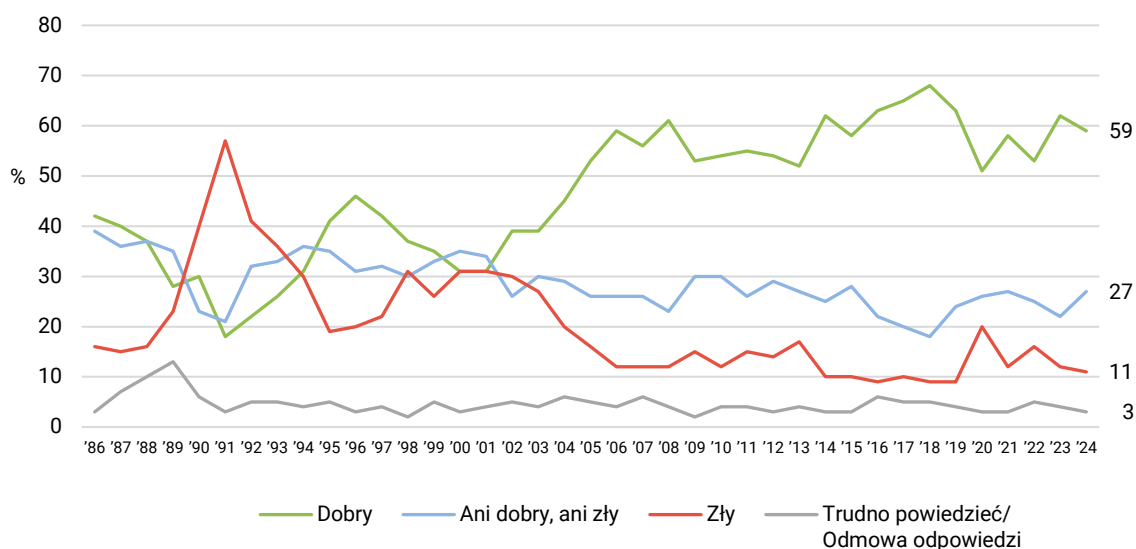
RYS. 4. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, [...] rok dla Pana(i) zakładu pracy?

ODPOWIEDZI PRACUJĄCYCH ZAROBKOWO

Analizując oceny mijających lat w dłuższej perspektywie możemy dostrzec, iż – mimo odnotowanego w pierwszym roku pandemii COVID-19 znaczącego ich spadku – od 2005 roku, czyli od pierwszego pełnego roku przynależności Polski do Unii Europejskiej, w polskich zakładach pracy obserwujemy nienotowany wcześniej okres prosperity.

RYS. 5. Jaki był mijający rok* dla Pana(i) zakładu pracy**?

* Badani oceniali mijający rok według 7-stopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. „Dobry” – suma odpowiedzi od 1 do 3; „Zły” – suma odpowiedzi od 5 do 7.

** Odpowiadali tylko pracujący zarobkowo

Tak jak poprzednio⁴ kluczowe znaczenie dla oceny roku 2024 w odniesieniu do zakładu pracy respondenta ma ocena warunków materialnych własnego gospodarstwa domowego. Jedynie wśród pracujących zarobkowo, którzy dobrze oceniają warunki materialne swoich gospodarstw domowych, większość (67%) uważa, że – najogólniej rzecz biorąc – rok 2024 był dobry dla ich zakładów pracy. Wraz ze spadkiem ocen własnych warunków materialnych, spada też odsetek ocen pozytywnych (do 37% wśród uważających warunki materialne własnych gospodarstw za złe) i rośnie udział ocen negatywnych (od 9% wśród pozytywnie oceniających warunki materialne własnych gospodarstw domowych do 20% wśród uważających je za złe) – zob. tabelę aneksową 3.

Na tle pracujących w innych sektorach znacznie gorszymi ocenami 2024 roku w odniesieniu do swojego miejsca pracy wyróżniają się badani pracujący w prywatnych gospodarstwach rolnych. O ile większość pracujących poza prywatnym rolnictwem ocenia mijający rok w tym wymiarze pozytywnie, to blisko połowa (47%) pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych uważa, że był on dla ich miejsca pracy „ani dobry, ani zły”, a ocen negatywnych jest w tej grupie nieco więcej niż pozytywnych (odpowiednio 28% i 25%). Biorąc pod uwagę grupy zawodowe możemy również zauważyć, iż na tle pozostałych znacznie gorszymi ocenami mijającego roku w odniesieniu do swojego miejsca pracy wyróżniają się rolnicy indywidualni oraz pomagający im członkowie rodzin i ponownie jest to jedyna

⁴ Zob. przypis 2.

grupa zawodowa, w której więcej jest ocen negatywnych niż pozytywnych (obecnie odpowiednio 33% i 27%).

W porównaniu z rokiem 2023⁵ największe pogorszenie ocen mijającego roku w odniesieniu do zakładów pracy odnotowaliśmy wśród respondentów zatrudnionych w spółkach właścicieli prywatnych i skarbu państwa. Pogorszyły się też nastroje w tym względzie wśród pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych, a także wśród nielicznych pracujących zarobkowo respondentów najmłodszych (w wieku 18–24 lata) i najstarszych (w wieku 65+). Biorąc pod uwagę grupy zawodowe znaczne pogorszenie ocen możemy zauważyć wśród pracowników administracyjno-biurowych oraz pracowników usług. Znacznie lepiej niż poprzedni rok 2024 w tym wymiarze oceniają natomiast robotnicy niewykwalifikowani.

POLSKA

Oceny roku 2024 w odniesieniu do Polski również są gorsze niż oceny roku 2023. Co prawda, pozytywne opinie nadal przeważają nad negatywnymi (33,5% wobec 27,9%), ale odsetek badanych uważających mijający rok za dobry dla Polski jest o 5,4 punktu procentowego niższy niż na koniec roku 2023, a na dodatek ubyło przede wszystkim ocen bardzo dobrych i dobrych (spadek o 5,1 punktu procentowego). Co trzeci respondent (33,3%) określił rok 2024 jako „ani dobry, ani zły” dla Polski. W porównaniu z poprzednim rokiem odsetek takich ocen wzrósł o 3,3 punktu. Nieznacznie (wzrost o 0,3 punktu procentowego) przybyło też ocen negatywnych oraz badanych uchylających się od oceny (wzrost o 1,7 punktu procentowego).

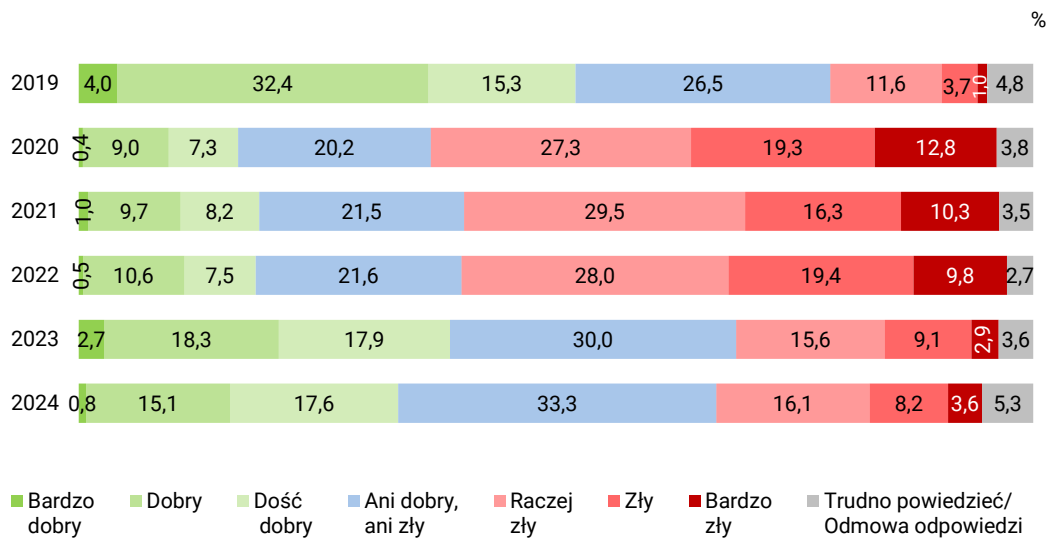
Analizując dane w dłuższej perspektywie możemy zauważyć, iż oceny roku 2024 w odniesieniu do naszego kraju są znacznie lepsze niż oceny lat 2020–2022, czyli mimo odnotowanego pogorszenia w stosunku do ocen roku 2023 możemy mówić o utrwaleniu pocovidowej poprawy ocen.

Biorąc pod uwagę okres od 1984 roku, kiedy po raz pierwszy zadaliśmy to pytanie, można stwierdzić, iż większość (21) z ostatnich 41 lat, łącznie z rokiem bieżącym, częściej oceniana była przez respondentów w odniesieniu do losów naszego kraju pozytywnie niż negatywnie, a najlepiej ten bilans wypadł w przypadku roku 1989. Natomiast 19 lat z tego okresu częściej oceniane było negatywnie niż pozytywnie, przy czym najgorzej wypadł rok 2001. W roku 2009 oceny pozytywne i negatywne równoważyły się.

⁵ Zob. przypis 2.

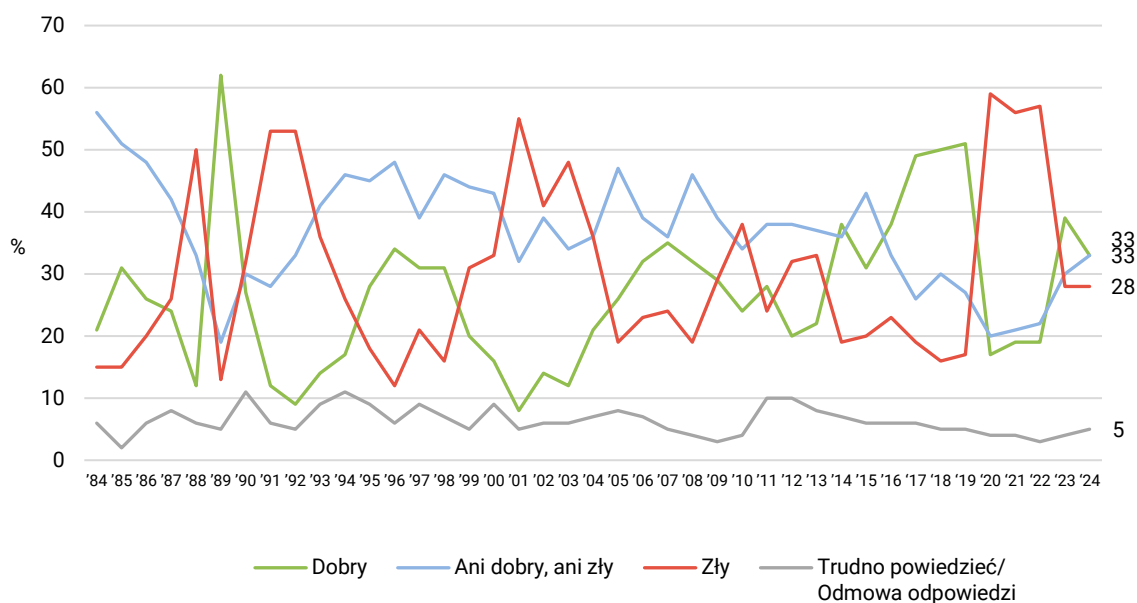
CBOS

RYS. 6. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, [...] rok dla Polski?

CBOS

RYS. 7. Jaki był mijający rok* dla Polski?

* Badani oceniali mijający rok według 7-stopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. „Dobry” – suma odpowiedzi od 1 do 3; „Zły” – suma odpowiedzi od 5 do 7. Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń.

Z dotychczasowych badań na ten temat wynikało, że oceny roku w odniesieniu do Polski za każdym razem były mocno upolitycznione⁶. Tak jest i obecnie – główną rolę odgrywa stosunek do obecnego rządu, a zmienne charakteryzujące respondentów pod względem demograficznym i społecznym przesuwają się na dalszy plan.

Im bardziej pozytywne jest deklarowane nastawienie do rządu Donalda Tuska, tym większy odsetek oceniających, że rok 2024 był dla Polski dobry (od 10% wśród zdecydowanych przeciwników obecnego rządu do 83% wśród jego zdecydowanych zwolenników) i odwrotnie – im bardziej respondenci są niechętni obecnemu rządowi, tym częściej uważają mijający rok za zły dla naszego kraju (od 7% wśród zdecydowanych zwolenników rządu i 9% wśród jego umiarkowanych sympatyków do 55% wśród zdecydowanych przeciwników).

TABELA 1

Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, 2024 rok dla Polski?	Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska?				
	zdecydowani zwolennicy	umiarkowani zwolennicy	obojętni	umiarkowani przeciwnicy	zdecydowani przeciwnicy
	procentowanie w kolumnach				
Dobry	83	57	31	20	10
Ani dobry, ani zły	9	32	45	37	29
Zły	7	9	16	38	55
Trudno powiedzieć / Odmowa odpowiedzi	1	1	8	5	7

Procenty nie sumują się do 100 z powodu zaokrągleń

Przykładem odmiennego postrzegania mijającego roku w odniesieniu do naszego kraju przez badanych o różnych sympatiach politycznych jest też zróżnicowanie jego ocen w zależności od deklarowanych poglądów określonych na osi lewica–centrum–prawica (zob. tabelę aneksową 4). Generalnie im bliżej lewego końca osi, tym więcej ocen pozytywnych (od 23% wśród badanych o poglądach prawicowych, poprzez 37% wśród politycznego centrum do 54% w grupie deklarujących poglądy lewicowe) i odwrotnie – im bardziej na prawo sytuują się respondenci, tym więcej ocen negatywnych (od 15% w grupie deklarujących poglądy lewicowe, poprzez 19% wśród osób o poglądach centrowych do 43% wśród identyfikujących się z prawicą). Warto tu przypomnieć, iż zróżnicowanie ocen roku 2023 przebiegało odwrotnie – pozytywnym sprzyjały poglądy prawicowe, a negatywnym – lewicowe.

O światopoglądowym zróżnicowaniu opinii o tym, jaki był dla Polski rok 2024, świadczy też ich związek z deklaracjami dotyczącymi praktyk religijnych, a im są one rzadsze, tym obecnie więcej ocen pozytywnych (od 17% wśród uczestniczących w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu do 42%

⁶ Zob. przypis 2.

wśród niepraktykujących). Także w tym przypadku nastąpiła zmiana w porównaniu z rokiem 2023, gdyż w ubiegłym roku częstsze praktyki sprzyjały pozytywnym ocenom roku w odniesieniu do Polski.

Opinie o roku 2024 w odniesieniu do Polski wiążą się też z oceną własnych warunków materialnych, a oceny pozytywne przeważają jedynie w grupie respondentów dobrze oceniających warunki materialne własnych gospodarstw domowych (41%), natomiast pozostali badani częściej twierdzą, że rok 2024 był dla Polski zły niż dobry.

Opinie respondentów o tym, jakim rokiem dla Polski był rok 2024, wyraźnie różnicuje też miejsce zamieszkania, przy czym wyraźnie lepiej niż mieszkańcy wsi oceniają go mieszkańcy miast, a najlepsze oceny notujemy wśród ankietowanych z miast liczących od 100 000 do 499 999 mieszkańców (44% ocen pozytywnych). Gorsze nastroje na wsi w dużej mierze wynikają z niskich ocen wśród rolników indywidualnych i ogółu pracujących w prywatnych gospodarstwach rolnych (odpowiednio tylko 10% i 16% z nich uważa mijający rok za dobry dla naszego kraju). Znaczenie ma też poziom wykształcenia badanych, a znacznie lepiej niż słabiej wykształceni mijający rok w odniesieniu do Polski oceniają osoby z wyższym wykształceniem (41% ocen pozytywnych). Biorąc pod uwagę płeć respondentów możemy zauważyć, iż rok 2024 w tym wymiarze znacznie częściej negatywnie oceniają mężczyźni niż kobiety (31% wobec 25%), natomiast kobiety częściej uważają, że był on dla naszego kraju „ani dobry, ani zły” (36% wobec 31%). Analizując zróżnicowanie ocen w zależności od wieku ankietowanych możemy natomiast dostrzec, iż najlepiej mijający rok w odniesieniu do Polski postrzegają badani mający od 35 do 54 lat, natomiast najmniej ocen pozytywnych wystawiają mu najmłodsi respondenci (18% w grupie wiekowej 18–24 lata) – zob. tabelę aneksową 4.

Porównując oceny roku 2024 i roku 2023⁷ możemy zauważyć, iż największe ich pogorszenie nastąpiło wśród respondentów kilka razy w tygodniu uczestniczących w praktykach religijnych (spadek odsetka ocen pozytywnych o 33 punkty procentowe i wzrost odsetka cen negatywnych o 29 punktów) oraz deklarujących prawicowe poglądy polityczne (spadek odsetka ocen pozytywnych o 32 punkty procentowe i wzrost odsetka cen negatywnych o 23 punkty). Z największą poprawą nastrojów w tym względzie mamy natomiast do czynienia wśród osób identyfikujących się z lewicą (wzrost odsetka ocen pozytywnych o 30 punktów procentowych i spadek odsetka cen negatywnych o 28 punktów). Na ogólne pogorszenie ocen mijającego roku w odniesieniu do Polski składa się ponadto znaczące pogorszenie ocen wśród rolników i ogółu pracujących w gospodarstwach rolnych, a co za tym idzie – wśród mieszkańców wsi. Znacząco ubyło też ocen pozytywnych w miastach do 19 999 mieszkańców. Z wyraźnym pogorszeniem ocen mamy też do czynienia w przypadku respondentów najmłodszych (w wieku 18–24 lata) oraz najstarszych (z grupy wiekowej 55+).

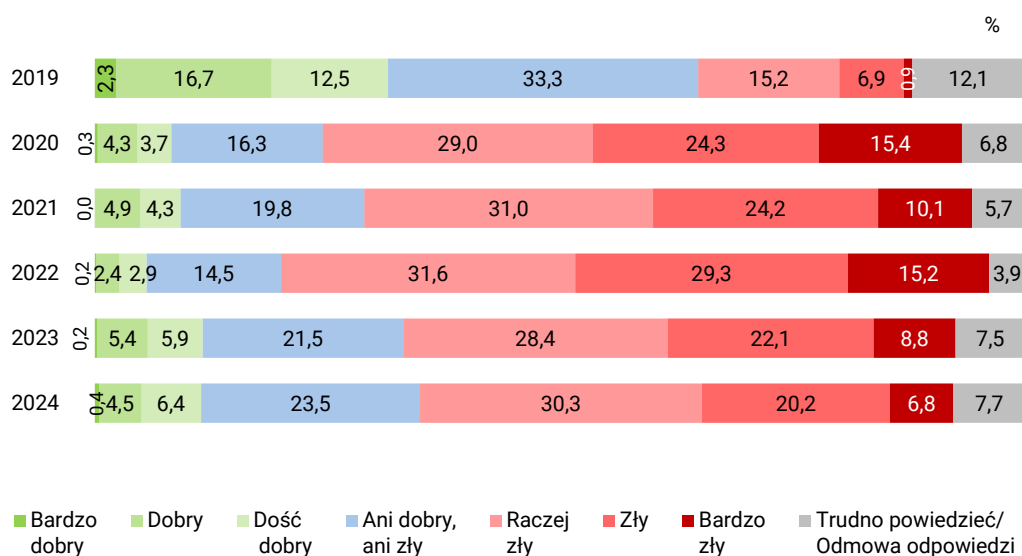
⁷ Zob. przypis 2.

ŚWIAT

Większość badanych (57,3%) uważa, że rok 2024 – najogólniej rzecz biorąc – był dla świata zły. Jest to nieznacznie mniej niż w odniesieniu do roku ubiegłego (spadek o 2 punkty procentowe). Pozytywne oceny wystawiło mu jedynie 11,3% respondentów, czyli niemal tyle samo ile przed rokiem (spadek o 0,2 punktu). W porównaniu z poprzednim rokiem nieznacznie (o 1,9 punktu procentowego) przybyło natomiast uważających mijający rok za „ani dobry, ani zły” (30,3%).

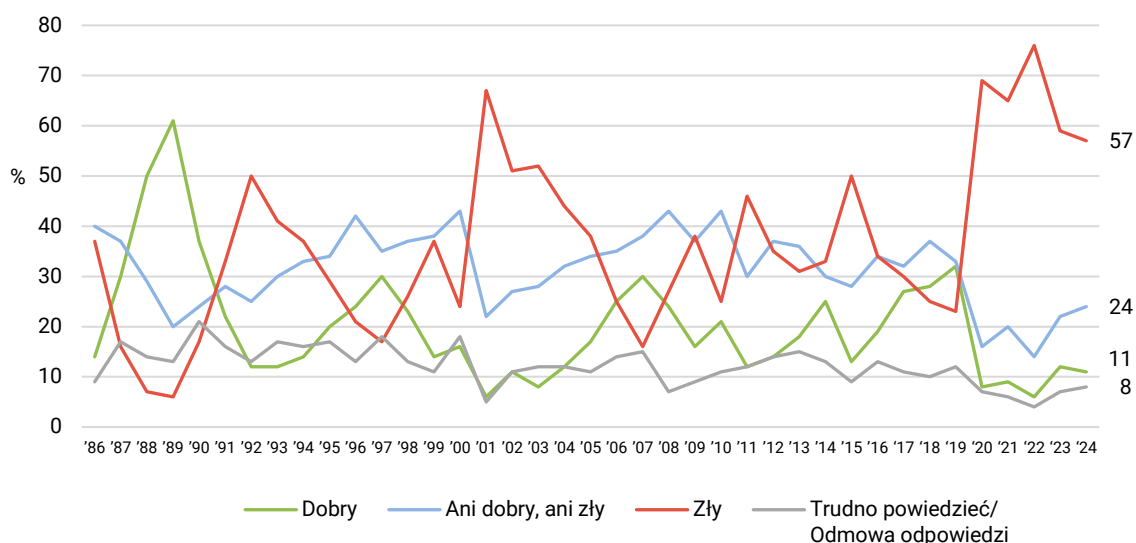
CBOS

RYS. 8. Jaki był, najogólniej rzecz biorąc, [...] rok dla świata?

Rok 2024 jest w ocenie badanych jednym z sześciu najgorszych dla świata w okresie objętym badaniami, czyli od roku 1986 (zob. rysunek 9). Wyniki dotychczasowych badań pokazują, iż – w odbiorze Polaków – pandemia COVID-19 rozpoczęła trwający już pięć lat okres złej passy dla naszego globu, a pierwszy rok wojny na Ukrainie skutkowało jeszcze pogłębieniem negatywnych nastrojów. Biorąc pod uwagę cały analizowany okres możemy zauważyć, iż wcześniej tylko rok 2001 w odniesieniu do świata oceniany był podobnie jak rok 2020, natomiast pozostałe lata postrzegane były lepiej niż ostatnie 5 lat.

RYS. 9. Jaki był mijający rok* dla świata?

* Badani oceniali miniony rok według 7-stopniowej skali: 1 – bardzo dobry, 2 – dobry, 3 – dość dobry, 4 – ani dobry, ani zły, 5 – raczej zły, 6 – zły, 7 – bardzo zły. „Dobry” – suma odpowiedzi od 1 do 3; „Zły” – suma odpowiedzi od 5 do 7

Oceny mijającego roku w odniesieniu do świata różnicują przede wszystkim deklarowane poglądy polityczne. Mimo iż we wszystkich wyróżnionych grupach większość uważa, że – najogólniej rzecz biorąc – był to zły rok dla świata (zob. tabelę aneksową 5), to negatywne oceny znacznie częściej niż pozostali badani wystawiają mu osoby o poglądach prawicowych (65%), a następnie respondenci identyfikujący się z lewicą (60%). Trudność ze wskazaniem swoich poglądów politycznych na osi lewica–centrum–prawica sprzyja ponadto uchylaniu się od zajęcia stanowiska w tej kwestii (22% w tej grupie).

Oceny roku 2024 w kontekście globalnym wyraźnie różnicuje także poziom wykształcenia badanych, a osoby z wyższym wykształceniem oceniają go znacznie gorzej niż słabiej wykształceni (67% ocen negatywnych i 8% ocen pozytywnych wśród respondentów z wykształceniem wyższym).

Wśród ogółu badanych oceny roku 2024 w odniesieniu do świata nie różnią się znacząco od ocen roku 2023, ale warto zauważyć, iż wyraźne ich pogorszenie odnotowaliśmy wśród respondentów w wieku 65+.

Oceny roku 2024 w wymiarze osobistym, rodzinnym zawodowym oraz w odniesieniu do Polski są generalnie gorsze niż oceny roku 2023. Mimo to w przypadku wymiaru osobistego, w odniesieniu do rodzin respondentów, ich zakładów pracy oraz Polski pozytywne oceny przeważają nad negatywnymi, natomiast w odniesieniu do świata dominują oceny negatywne. Analizując dane w dłuższej perspektywie można stwierdzić, iż w odczuciu badanych mamy do czynienia z trwającym już pięć lat okresem złej passy dla naszego globu.

Opracowała

Barbara Badora